

Obsah

„Důlžitý je zápas plnoucího se srdce a všechny jeho silné vlny“ / 119
„Odpisí a podpisí.“ / 119
Z počtu dní Důlního dne v Alžbětyně

O CÍSAŘOVNINÝCH STAROSTECH

18

„...ted když stál u svého lůžka a všechny jeho silné vlny“ / 119
„Jak mohu vás všechny tyto vlny a případnou vlnu všechny“ / 119
Prantisek Josef o své choti

O CÍSAŘOVNINÉM SPORTEVANI

Předmluva / 7

1

„... jestli mě miluješ, můj anděli,

nermuť se tolik...“ / 11

Císař František Josef své choti

O VŠEDNÍCH VĚCECH A STAROSTECH MLADÉ CÍSAŘOVNY

2

„... v léte si obouvala střevíce na bosé nohy
a nosila šaty přímo na nahém těle.“ / 19

Hraběnka Larischová-Wallersee o své tetě, císařovně

CÍSAŘOVNINA GARDEROBA

3

„Jsem otrokyní svých vlasů!“ / 25

Císařovna Alžběta o sobě

O RITUÁLECH KOLEM CÍSAŘOVNINÝCH VLASŮ

4

„Před zrcadlem stály obě císařovny“ / 30

a měřily si lýtka...“ / 37

Hrabě Hanns Wilczek o „lýtkové soutěži“ / 37
francouzské císařovny Eugénie a císařovny Alžběty

O ALŽBĚTINÉ KULTU TĚLA

5

*„Doufám, že v mé příjemné společnosti budeš mít
opět radost... z jídla.“ / 45*

Císař František Josef své choti

O CÍSAŘOVNINÝCH STRAVOVACÍCH ZVYKLOSTECH

6

*„Visíc na cvičných lanech působila fantasticky,
jako bytost připomínající hada a ptáka zároveň.“ / 51*

Constantin Christomanos o císařovně Alžbětě

O CÍSAŘOVNINĚ SPORTOVÁNÍ

7

*„Přestože Její Veličenstvo císařovna má předepsány
spíše železité koupele, přijede nejprve do lázní
Kissingen, a to z tohoto důvodu...“ / 61*

Dr. Kerzl v dopise k nadcházejícímu lázeňskému pobytu císařovny

O NEMOCECH, LÁZEŇSKÉ LÉČBĚ A LÉCÍCH

8

„Na křídlech zpěvu, moje milovaná, tě unesu...“ / 71

Z Lyrického intermezza Heinricha Heina,
zhudebněného Felixem Mendelssohnem-Bartholdym

O UMĚleckém nadání CÍSAŘOVNY ALŽBĚTY

9

*„Když svět mi zhořkne a lidé omrzí, pak na Pegasa
vsednu a ze země se zvednu...“ / 79*

Z poetického Deníku císařovny Alžběty

O CÍSAŘOVNINĚ CESTOVÁNÍ

10

*„Prosím o zaslání plánku všech apartmánů...,
aby si Madame /císařovna/ potřebné pokoje mohla
sama vybrat.“ / 109*

Z dopisu dvorního sekretáře pronajímateli zámku Sassetot

O CESTOVNÍCH PŘÍPRAVÁCH A NÁLEŽITOSTECH PŘI NADCHÁZEJÍCÍM POBYTU VE FRANCII

11

*„Nechť Titánie nejde mezi lid
ve světě, kde ji nikdo nechápe...“ / 119*
Z poetického *Deníku císařovny Alžběty*

O ÚZKOSTECH, OBAVÁCH, POVĚRÁCH A DEPRESÍCH

12

*„... teď klečí starý císař sám u rakve své choti, tak osamělý,
jak jen může člověk na zemi být...“ / 131*
František Karel Ginzkey o ovdovělé císaři Františku Josefovovi

KONEC

13

*„Je to kříž být tolik závislý... na náladách
nejakého člověka!“ / 145*

Císař František Josef o Alžbětině kadeřnici

O DVORNÍCH DÁMÁCH A CÍSAŘOVNINÝCH SLUŽEBNÝCH

14

*„Je to překrásný obraz, ta postava tak skvělá a tvář spíše
mladistvého zjevu a příjemného výrazu...“ / 153*

Císař František Josef o posmrtném portrétu císařovny
od Julia Benczura

OBRAZOVÁ DOKUMENTACE A UPOMÍNKOVÉ PŘEDMĚTY

Stručné charakteristiky / 161

Prameny a literatura / 193

Během mnohem stříleního pátrání se podařilo vytvořit z náčrtu plánů a různých fotografií využila bezpočet poznámek. Práce byla využita i mnoha Alžbětiných pamětníků. V rozhovorech s potomky jsem se navíc doveděla řadu nevšedních, dosud neznámých skutečností, jimž jsem práci doplnila, neboť téma bylo natolik lákavé, že stálo za to věnovat mu samostatnou knihu. Jak aktuálním se stalo právě v posledních měsících, mi nedávno potvrdila jedna vídeňská novinářka, která v článku *Habsburkové navštívily Českou republiku*¹ o součas-

¹ Některé sdaje o pramenech i dokumenty se stratily.

² Agna Pollaková v časopisu KURIER, 26. listopadu 1994.